

Titulació	Tipus	Curs
Estudis Socioculturals de Gènere	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Patricia Fernanda Gonzalez Prado

Correu electrònic: patricia.gonzalez@uab.cat

Equip docent

Leonor Maria Cantera Espinosa

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiantat haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Objectius

1. Comprendre l'abast conceptual, jurídic i les especificitats de les violències patriarcales, les violències masclistes, les violències de gènere/per raó de gènere, les violències contra les dones i persones LGTBI+.
2. Identificar els diversos àmbits i formes de les violències masclistes i la rellevància de la perspectiva de gènere, interseccional i de drets humans.
3. Reflexionar sobre les estructures que sostenen les desigualtats estructurals i les violències patriarcales.
4. Conèixer els marcs jurídics autonòmics, estatals, regionals i internacionals en relació amb la prevenció i la reparació integral de les violències masclistes, de gènere, patriarcales.
5. Conèixer les eines de prevenció i de reparació integral disponibles.
6. Analitzar les implicacions del treball amb les violències patriarcales i la importància de les cures.
7. Facilitar el coneixement dels plantejaments de les teories criminològiques feministes i dels feminismes jurídics.
8. Visibilitzar els tractaments, davant les violències patriarcales, per part del sistema penal.

9. Conèixer les estructures administratives de suport contra les violències masclistes, els mecanismes de protecció de les dones, infants i adolescents que pateixen violències i les principals dificultats i obstacles en l'accés a la justícia.

Resultats d'aprenentatge

1. CM03 (Competència) Posar en pràctica habilitats per a treballar en equip: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració i capacitat per a promoure la resolució de problemes.
2. CM29 (Competència) Elaborar indicadors bàsics per a l'avaluació de les violències patriarcals en diferents àmbits de manera interseccional (sense biaixos per raó de sexualitat, classe social, ètnia i altres eixos de desigualtat social).
3. KM51 (Coneixement) Aplicar a la pràctica jurídica els debats específics sobre gènere i dret, bioètica, dret i tecnologia, i sociologia del dret.
4. KM52 (Coneixement) Aplicar els conceptes jurídics bàsics a la prevenció de delictes de violència patriarcal.
5. KM53 (Coneixement) Construir models d'intervenció psicosocial i comunitària contra les violències patriarcals.
6. SM44 (Habilitat) Analitzar situacions de violència patriarcal en diferents àmbits (legals, laborals, educatius, familiars, sanitaris, de lleure, etc.).
7. SM45 (Habilitat) Fer un ús inclusiu del llenguatge en l'àmbit jurídic.

Continguts

1. Marcs teòrics i jurídics per a la comprensió de les violències patriarcals, les violències masclistes, les violències de gènere/ per raó de gènere
2. Àmbits i formes de les violències masclistes.
3. Les polítiques públiques de prevenció i reparació integral de les violències patriarcals
4. Legislació internacional, estatal i autonòmica i la diligència deguda en la intervenció dels poders públics
5. Violències institucionals i victimització secundària, paradigmes, legislació i jurisprudència. Especial referència a la falsa síndrome d'alienació parental.
6. Violències sexuals. Intervencions sobre assetjament sexual i per raó de sexe.
7. Les dades sobre la violència de gènere: Les enquestes de victimització, Les dades judicials, Les dades qualitatives.
8. Les Ciberviolències: marcs reguladors, drets, bones pràctiques.
9. Mites entorn de les violències masclistes.
10. Les cures de les persones professionals quan es treballa amb les violències masclistes i les bones pràctiques professionals
11. Conseqüències de les violències masclistes en les dones i les/els nens, adolescents i joves
12. Resposta social davant les violències masclistes
13. La seguretat en clau de gènere.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe pràctica	30	1,2	CM03, CM29, KM51, KM52, KM53, SM44, SM45
Classes teòriques	30	1,2	KM51, KM52, KM53, SM44, SM45

Tipus: Supervisades

elaboració de treballs	24	0,96	CM03, CM29, KM51, KM52, KM53, SM44, SM45
tutories	10	0,4	KM51, KM52, SM44
Tipus: Autònomes			
Estudi	18	0,72	KM52, KM53, SM44
Lectura i anàlisi del material bibliogràfic	30	1,2	CM29, KM51, KM52, KM53, SM44, SM45
Recerca de documentació	8	0,32	KM51, KM52, SM44

L'assignatura s'imparteix en un grup gran i en grups petits (de treball grupal). Això es concretarà en els següents tipus de docència i activitats:

Sessions del grup sencer:

Classes magistrals impartides per les professores, per al desenvolupament d'elements teòrics de l'assignatura.

Exposicions individuals i a càrrec de grups d'estudiants.

Sessions de pràctiques d'aula:

Desenvolupament de diverses activitats participatives.

Per tant, per al desenvolupament de l'assignatura la metodologia contempla:

Classes expositives

Metodologies participatives com classe inversa

Tutories

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació activa a l'aula	10	0	0	CM03, CM29, KM51, KM52, KM53, SM44, SM45
Presentacions, debats i defenses orals	20	0	0	CM03, CM29, KM51, KM52, SM44, SM45
Prova escrita individual	40	0	0	CM03, CM29, KM51, KM52, KM53, SM44, SM45
treballs grupals	30	0	0	CM03, CM29, KM51, KM52, KM53, SM44, SM45

Per a superar l'assignatura cal obtenir una nota igual o superior a 5 a cadascuna de les evidències demanades.

El model d'avaluació serà continuada. El professorat valorarà la participació, els treballs grupals i individuals. Condicions per a ser avaluat: Participar activament en les classes, així com lliurar cadascun dels treballs individuals i grupals.

Pot optar a recuperació l'alumnat que al llarg de l'avaluació continuada hagi obtingut a cada evidència una nota inferior a 5 punts i major o igual a 3,5 punts. Es podran recuperar les evidències de rendiment insuficient en un format anàleg al presentat durant el procés d'avaluació continuada. La nota total màxima que es pot aconseguir una vegada realitzada la recuperació és un 5.

En cas que l'alumnat realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Plagi o còpia: si es detecta en alguna de les entregues plagi o còpia, l'avaluació de l'assignatura serà 0, i es perdrà el dret a recuperació de l'assignatura.

L'alumnat serà avaluable sempre que hagi realitzat un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Si el valor de les activitats realitzades no arriba a aquest llindar, el professorat de l'assignatura pot considerar l'alumnat com a "no avaluable". En cas d'avaluació contínua, s'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada.

Bibliografia

American Psychological Association (2018). *Guidelines for Psychological Practice with Boys and Men*.

Amnistia Internacional (2018). *Ya es hora de que me creas. Un sistema que cuestiona y desprotege a las víctimas*. Madrid: Amnistía Internacional.

Andrade Santos, K. D., Pereira Silva, J., Perez, A. T., & Cantera, L. M. (2019). Routes and collisions at work care for women victims of violence in Spain. *Ciencias Psicológicas*, 13(2), 209-222. doi: 0.22235/cp.v13i2.1877 (<https://ddd.uab.cat/record/214465>)

Arechederra, Ángeles. (2010). La violencia masculina contra las mujeres en las relaciones de pareja. Proceso y consecuencias. A A. Garcia - Mina (Coord.), *Violencia contra las mujeres en la pareja. Claves de análisis y de intervención* (pp. 21 - 36). Madrid: Universidad Pontificia Comillas.

Arón, Ana María & Llanos, Maria Teresa. (2004). *Cuidar a los que cuidan: Desgaste profesional y cuidado de los equipos que trabajan en violencia*. Sistemas familiares, año 20 - nº 1-2, p. 5-15

Ávila [Débora, Adela Franzé, Mª Carmen Peñaranda, Marta Pérez, Patricia González Prado \(2022\) Violencia institucional contra las madres y la infancia. Aplicación del falso síndrome de alienación parental en España. Ministerio de Igualdad](#)- Resumen executiu.

Basaglia, Franca (1983). *Mujer, Locura y Sociedad*. México: Universidad Autónoma de Puebla.

Bodelón, Encarna, (2014), Violencia institucional y violencia de género, Análes de la Cátedra Francisco Suárez, n. 48, págs. 131-155, disponible en <https://doi.org/10.30827/acfs.v48i0.2783>

Cantera, L.eonor M. (2005). Violencia en la pareja: fenómenos, procesos y teorías. A T. Sánchez (Ed.), *Maltrato de género, infantil y de ancianos* (pp. 55-94). Salamanca: Publicaciones Universidad Pontificia de Salamanca.

Coria, Clara (2001). *El amor. No es como nos lo contaron... ni como lo inventamos*. Barcelona: Paidós
Descargable a: <http://www.apa.org/about/policy/psychological-practice-boys-men-guidelines.pdf>

Egeland, Byron (1993). *A History of Abuse is a Major Risk Factor for Abusing the Next Generation*. A R. J. Gelles & D. R. Loseke (Eds.), *Current Controversies on Family Violence* (pp. 197-208). Newbury Park, CA: Sage Publications.

Fernández, Ana María. & Giberti, Eva (Comps). (1989). *La mujer y la violencia invisible*. Buenos Aires: Sudamericana.

Ferreira, Graciela (1992). *Hombres violentos, mujeres maltratadas*. Buenos Aires: editorial sudamericana.

Generalitat de Catalunya Departament d'Igualtat i Feminismes (2022) [Protocol Marc per a una intervenció amb diligència deguda en situacions de violències masclistes](#). Generalitat de Catalunya (2022) Departament d'Igualtat i feminismes

Generalitat de Catalunya, Departament d'Igualtat i Feminismes (2022) [Model d'abordatge de les violències sexuals](#) (2022).

Generalitat de Catalunya, Departament d'Igualtat i Feminismes [Llibre blanc de la prevenció de les violències masclistes.\(2023\) Generalitat de Catalunya. Departament d'Igualtat i Feminismes](#).

Gomà-Rodríguez, Isabel, Cantera, Leonor M., Pereira da Silva, Joilson (2018). *Autocuidado de los profesionales que trabajan en la erradicación de la violencia de pareja*. Psicoperspectivas, 17(1).

González Prado, P. (2024). [La diligencia debida en las políticas de prevención y reparación de las violencias machistas en Cataluña](#) en Revista Derecho Y género, 1, 29-55.

[González Prado, Patricia. \(2020\), "De la autonomía personal a la sexual: una necesaria ruptura de abstracciones", *Anuario de Filosofía del Derecho*, 2021.](#)

Grup Antígona I Creació Positiva (2016) Violències sexuals: un marc conceptual, teòric i ètic, autors: Toledo Vázquez Patsilí i Pineda Lorenzo Montserrat, disponible en <https://salutsexual.sidastudi.org/resources/inmagic-img/DD39287.pdf>

Heise, Lori (1998). Violence against women: an integrated, ecological framework. *Violence against women*, 4, (3), 262 - 290.

Hirigoyen, Marie France (2006). *Mujeres maltratadas. Los mecanismos de la violencia en la pareja*. Barcelona: Paidós.

Igareda Noelia, Pascale Adrián et.al. (2019) Ciberviolencias machistas, Informe, disponible en http://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masclista/estudis-ambit-violencies-masclistes/les-ciberviolencies-ma

Nogueiras, Belén (2004). La violencia en la pareja. A C. Ruiz - Jarabo & P. Blanco (Eds.), *La violencia contra las mujeres. Prevención y detección*. (pp. 39 - 55). Madrid: Ediciones Díaz de Santos.

Pérez-Tarrés, Alicia, Cantera Espinosa, Leonor M., & Pereira da Silva, Joilson (2016). Prácticas de Autocuidado en Mujeres Víctimas de Violencia de Género. Tuiuti: Ciencia e Cultura, 53, 11-27. http://universidadetuiuti.utp.br/tuiuticienciaecultura/ciclo_4/tcc_53_psico3/pdf_53/art_1.pdf%0Ahttp://universidade

:

Pérez-Tarrés, Alicia, Cantera Espinosa, Leonor M., & Pereira da Silva, Joilson (2018). Health and self-care of professionals working against gender-based violence: an analysis based on the grounded theory. *Salud Mental*, 41(5), 213-222. <https://doi.org/10.17711/SM.0185-3325.2018.032>

Pérez-Tarrés, Alicia, Cantera, Leonor M., & Pereira, Joilson (2017). Gender-Based Violence, Coping Strategies and Perceived Social Support. *Psicologia, Conocimiento y Sociedad*, 7(1), 98-122. <http://revista.psico.edu.uy/index.php/revpsicologia/article/view/377/319>

Pérez-Tarrés, Alicia, Pereira-da-Silva, Joilson, & Cantera Espinosa, Leonor M. (2019). Workplace Violence in Work Environments against Gender Violence. *Universitas Psychologica*, 18(3) <https://revistas.javeriana.edu.co/index.php/revPsycho/issue/view/1346>

Piqué María Luisa (2017) Revictimización, acceso a la justicia y violencia institucional en *Género y Justicia Penal*. Di Corleto, Julieta (Comp.), Ediciones Didot

Riggs, David; Caulfield, Marie & Street, Amy (2000). Risk for domestic violence: Factors associated with perpetration and victimization. *Journal of Clinical Psychology*, 56, (10), 1289 - 1316.

Russell, Diana; Harmes, Roberta & Lagarde, Marcela (2006). *Feminicidio, una perspectiva global*. México: Centro de Investigaciones Interdisciplinarias en Ciencias y Humanidades.

Sau, Victòria (2004). Psicología y feminismo(s). A E. Barberà & I. Martínez Benlloch (Coord.), *Psicología y género* (pp. 107 - 120). Madrid: Pearson Prentice Hall.

Serra Laia (2018) *Las violencias de Género en línea Informe*.
<http://lab.pikaramagazine.com/violenciasdegeneroenlinea/>

Serra Laia (2022) "El reconeixement de les violències institucionals: una nova eina per exigir els drets de les dones" en Revista Idees Núm. 59 Monogràfic Violències masclistes i polítiques públiques: construint respostes feministes i interseccionals, disponible en
<https://revistaidees.cat/el-reconeixement-de-les-violencies-institucionals-una-nova-eina-per-exigir-els-drets-de-le>

Stith, Sandra; Williams, Mary Beth & Rosen, Karen (1992) *Psicosociología de la violencia en el hogar. Estudio, consecuencias y tratamientos*. Bilbao: Desclée de Brouwer.

Tamaia (2019) La salut de les dones en situació de violència masclista: mirades amb cura. Identificació de necessitats per a l'abordatge curós de la salut de les dones en situació de violència masclista

Tortosa, José María & La Parra, Daniel (2003). Violencia estructural: una ilustración del concepto. *Documentación Social*, 131, 57 - 72.

Velázquez, Susana (2003). Violencias cotidianas, violencia de género. Escuchar, comprender, ayudar. Buenos Aires: Paidós.

[Verge Tània \(2022\) "Violència en l'àmbit de la vida política" en Construint la diligència deguda en les polítiques públiques davant les violències masclistes, Revista Idees nº 59 novembre 2022](#)

Legislació obligatòria

Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género. Boletín oficial del Estado, 313 § 21760 (2004)

Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, 5123 (2008)

[DIRECTIVA \(UE\) 2024/1385 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO de 14 de mayo de 2024 sobre la lucha contra la violencia contra las mujeres y la violencia doméstica](#)

[Ley Orgánica 10/2022, de 6 de septiembre, de garantía integral de la libertad sexual](#)

Ley Orgánica 2/2010, de 3 de marzo, de salud sexual y reproductiva y de la interrupción voluntaria del embarazo

[Ley Orgánica 1/2023, de 28 de febrero, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2010, de 3 de marzo, de salud sexual y reproductiva y de la interrupción voluntaria del embarazo](#)

Programari

No procedeix.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt